

Politechnika Krakowska

Wydział Architektury

Katedra Urbanistyki i Architektury Struktur Miejskich A-9

Politechnika
Krakowska

Jubileusz 80-lecia

Dr hab. inż. arch. KINGA RACON-LEJA, prof. Politechniki Krakowskiej

Wydział Architektury Politechniki Krakowskiej im Tadeusza Kościuszki

Katedra Urbanistyki i Architektury Struktur Miejskich

Adres: ul. Podchorążych 1, 30-084 Kraków,

Kraków, 10 kwiecień 2025 r.

RECENZJA

rozprawy doktorskiej mgr inż. arch. Agnieszki CZACHOWSKIEJ

pt. „**Pogłębiona partycypacja społeczna**

w systemowym kształtowaniu błękitno-zielonej infrastruktury miejskiej”

wykonanej pod kierunkiem Promotora

– **dr hab. inż. arch. Michała Stangela, prof. Politechniki Śląskiej**

oraz Opiekuna naukowego z ramienia przedsiębiorstwa (Fundacji Sendzimira)

– **dr hab. inż. Tomasza Bergiera, prof. Akademii Górniczo-Hutniczej**

na Wydziale Architektury Politechniki Śląskiej

w ramach Wspólnej Szkoły Doktorów Politechniki Śląskiej w Gliwicach w 2024 r.

1. Podstawa opracowania

Podstawą recenzji przedmiotowej rozprawy doktorskiej jest zlecenie Przewodniczącej Rady Dyscypliny Architektura i Urbanistyka Politechniki Śląskiej dr hab. inż. arch. Aliny Pancewicz, prof. Politechniki Śląskiej, z dnia 23 stycznia 2025 r.

2. Ocena układu rozprawy doktorskiej i informacje o jej częściach składowych

Rozprawa doktorska złożona została w formie manuskryptu zwartego w formacie A4, obejmującego 226 stron. Tekst podzielony został na VI rozdziałów. Część merytoryczną zamknięto na 198 stronach. Całość została dobrze opracowana graficznie, opatrzona materiałem ilustracyjnym. Struktura pracy odpowiada wymogom dysertacji doktorskiej.

Rozdział I – wprowadza do problematyki przedmiotu. Stan badań podzielony został na kilka bloków tematycznych, uwzględniając: kryzys klimatyczny i planowanie przestrzenne w jego kontekście, błękitno-zieloną infrastrukturę (BZI) w miastach, oraz partycypację społeczną w planowaniu i wdrażaniu BZI. Zasób źródłowy został dobrze opracowany, z uwzględnieniem istotnych dla szeroko przebadanej

problematyki źródeł. Autorka uwzględniła szereg najnowszych opracowań i badań, tak polskich, jak i światowych.

W Rozdziale I opisano również cel, zakres, tezy i metody badawcze, a także strukturę dysertacji. Na końcu rozdziału umieszczony został słownik, uwzględniający krótkie definicje omawianych w pracy pojęć. Można żałować, że nie został przedstawiony w kolejności alfabetycznej. Na końcu zamieszczono wypis obowiązujących w Polsce aktów prawnych z zakresu tematu.

Wyniki badań teoretycznych, literaturowych opisane zostały w dwóch kolejnych rozdziałach.

Rozdział II – porządkuje zagadnienia wpływu kryzysu klimatycznego na współczesne miasta, przywołując szereg współczesnych zagrożeń. Autorka przybliży tutaj współczesne wyzwania polityki i strategii, a także rozwiązania mitygacyjne i adaptacyjne. Osobno omawia także problematykę błękitno-zielonej infrastruktury. Rozdział drugi zamyka podsumowaniem.

Rozdział III – rozpoczęty zostaje obszernym odniesieniem do roli planowania przestrzennego. Fragment ten, wydaje się w kontekście głównego problemu badawczego, nieco za szeroki. W dalszej części Autorka komentuje zmiany w zakresie partycypacji w działaniach proklimatycznych w odniesieniu do obowiązujących aktów ustawowych, a także planowanych zmian w zakresie prawodawstwa polskiego.

Studia i analizy przypadków. W drugiej części Rozdziału III omówione są przykłady partycypacji systemowej, opisane w trzech różnych skalach:

- w skali miasta – w tym wypadku Krakowa, gdzie przedstawiono systemowe działania w zarządzaniu BZI, odnosząc się do procesu partycypacyjnego uzgadniania dokumentu pt. „Kierunki rozwoju i zarządzania terenami zieleni w Krakowie na lata 2017–2030”; Autorka prowadziła tutaj konsultacje społeczne;
- w skali dzielnicy – dzielnicy Urriðaholt w mieście Gardabær na Islandii; Autorka odbyła tutaj dwie wizyty studialne;
- w skali szkoły i otoczenia – Warszawa – Wawr, szkoła przyjazna klimatowi; mgr Agnieszka Czachowska była współautorką całego procesu.

Rozpiętość analizy systemu partycypacji jest w opracowaniu dość znaczna, ale celowa. Przykład Islandzki odbiega od pozostałych ram prawnych. Autorka uzasadnia swój wybór, pisząc, że dzielnica ta, jako pierwsza na świecie na taką skalę, uwzględniła retencjonowanie wód opadowych (str. 129).

Rozdział IV obejmuje wnioski z autorskiego i pilotażowego sposobu wdrażania BZI z uwzględnieniem partycypacji społecznej. Wnioski te zostały wypracowane w ramach projektu WSPÓLNA PRZESTRZEŃ realizowanego przez Fundację Sendzimira od 2019 roku. Sam program dotyczył działań, które mają się przyczynić do wzmocnienia procesu konsultacji społecznych w obszarze planowania i zagospodarowania przestrzennego. Realizowany był na zlecenie Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju. Autorka była tutaj autorką głównej koncepcji i pełniła funkcję głównej ekspertki w projekcie. Fundacja Sendzimira ze względu na swoją misję (już poza wymogami ministerstwa) uwzględniła problematykę projektowania zrównoważonego, mitygację i adaptację do zmian klimatu oraz promocję BZI. Działania objęły swoim obszarem 22 gminy.

Rozdział V – opisuje działania opracowane w ramach doktoratu wdrożeniowego przez Autorkę:

- Wdrożenie pierwsze tj.: Scenariusz warsztatu na temat wdrażania błękitno-zielonych rozwiązań w mieście – autorska propozycja działania partycypacyjnego w systemowym wdrażaniu ZBI;
- Wdrożenie drugie tj.: Formularz adaptacji – narzędzie do analizy i tworzenia przestrzeni przystosowanych do zmiany klimatu.

Rozdział VI – podsumowuje i weryfikuje przyjęte w pracy tezy, przedstawia wnioski końcowe i perspektywy dalszych badań.

Praca opatrzona została końcową Bibliografią, obejmującą 193 pozycje, polskie i międzynarodowe, w tym najnowsze. Przywołane zostały tutaj 4 akty prawne, 4 odwołania do prezentacji, 82 strony internetowe, spis 38 rysunków, 45 zdjęć i 8 tabel. Całość zamyka również Aneks obejmujący dokumentację obu osiągnięć wdrożeniowych, tj. Scenariusz warsztatu na temat BZI i Formularz Adaptacji. W pracy zastosowano 410 przypisów dolnych.

3. Ocena zastosowanego piśmiennictwa

Praca została napisana dobrym językiem. Nieliczne błędy literowe, nie mają istotnego znaczenia. W odniesieniu do prezentowanej bibliografii, można znaleźć niewielkie niedobory w zakresie literatury polskiej, ale finalnie nie mają one wpływu na meritum pracy. Dobrze skonstruowane zostały odwołania do źródeł europejskich i światowych.

Autorka, powołuje się na szeroki zasób prawodawstwa, również unijnego. Można w związku z tym wyrazić żal, że nie zostały one zebrane ponownie na końcu (w Bibliografii) – porządkując opracowany materiał. Finalne zestawienie obowiązujących w Polsce aktów prawnych jest mniejsze (str. 212) niż wylistowane na końcu Rozdziału I, gdzie Autorka przywołała 9 najważniejszych ustaw z zakresu tematu.¹

Opracowanie części teoretycznych to zdecydowanie najmocniejsza strona dysertacji. Kolejny opis fragmentów dotyczących działań w ramach programów partycypacyjnych, w tym Rodziału IV i Rodziału V, nieco odbiega od tego poziomu. Kwestia dotyczy uporządkowania części materiału ilustracyjnego i jego wytłumaczenia, potrzeby wprowadzenia dodatkowych schematów ilustrujących.

Autorka miała znaczny, autorski wkład w szereg działań wdrożeniowych realizowanych przez Fundację Sendzimira, potwierdza ten fakt osoba opiekuna naukowego - prof. Tomasza Bergiera, przedstawiciela tej instytucji. Recenzentka nie ma tutaj wątpliwości co do autorskiego wkładu Doktorantki. Fundacja była miejscem, w którym realizowała doktorat wdrożeniowy. Szkoda jednak, że nie udało się zebrać w jednym miejscu całościowej informacji dot. innych współpracowników w realizacji programu WSPÓLNA PRZESTRZEŃ i współautorów finalnego raportu². Informacje na ten temat przewijają się w różnych fragmentach zapisu (np. na str. 118, 151). Można również wyrazić żal, że nie

¹ Można zastanawiać się, czy nie można było ich poszerzyć o inne działania strategiczne, w tym rozporządzenia ministerialne o znaczeniu krajowym takie jak: „PPSS - Plan przeciwdziałania skutkom suszy”, czy „PPNW - Program przeciwdziałania niedoborowi wody”, „PZRP - Plany zarządzania ryzykiem powodziowym” i in.

² Czachowska A. et al., *Raport końcowy projektu „WSPÓLNA PRZESTRZEŃ – partycypacyjne planowanie przestrzenne w gminach”*, Fundacja Sendzimira, 2022.

zostały wskazane również konkretne miasta i miejsca będące przedmiotem dalszej analizy na różnych jej etapach, w tym 22-ie gminy które brały udział w programie „WSPÓLNA PRZESTRZEŃ”.

Problem, co należy podkreślić, nie dotyczy najważniejszego osiągnięcia Autorki, którym są dwa wdrożenia (tj. Scenariusz warsztatu na temat wdrażania BZI w mieście i Formularz adaptacji). Całość zespołu współpracującego w na etapie wdrożeniowym została szczegółowo wymieniona w końcowym Aneksie.

Z mniej istotnych uwag w przypadku publikacji tekstu, warto byłoby: przetłumaczyć i dostosować graficznie schematy anglojęzyczne (rys 1 i 2), przeformatować niektóre przywoływane tabele (tab. 1 i analogiczne), uzupełnić o datowanie mapy (str. 60 i 61), przywołać pozycję bibliograficzną A. Drapelli–Hermansdorfer (str. 68), a także scalić na jednej stronie Tabelę nr 8 (str. 167–8).

4. Wskazanie oraz ocena celu pracy

Dobrze przeprowadzona analiza stanu badań posłużyła Autorce do wyznaczenia widocznej luki badawczej. Autorka wskazała na pilotażowy charakter wdrażania rozwiązań BZI z udziałem społecznym, w tym niedobór narzędziowników w j. polskim. W oparciu o badania literatury (poparte przez własne doświadczenia praktyczne) wyprowadziła wnioski wskazujące na niedosyt w zakresie edukacji proklimatycznej w naszym kraju. Słusznie stwierdziła, że dotychczasowe działania partycypacyjne dotyczyły przede wszystkim większych ośrodków miejskich – a nie mniejszych miast, czy gmin. Zwróciła również uwagę na konieczność powiązania wątków naukowych z praktyką, w tym poszukiwania łatwiejszego dla odbiorców przekazu. W tej części pojawił się również ważny wątek dot. współtworzenia i współzarządzania procesem, jak również na jego iteracyjność.

Finalnie mgr Agnieszka Czachowska zdefiniowała cel pracy jako wypracowanie rozwiązań, które ułatwią stosowanie pogłębianych technik partycypacyjnych we wdrażaniu BZI w gminach i jej popularyzacji. Zakres przedmiotowy obejmuje obszary miejskie związane z BZI, na których realizowano procesy partycypacyjne. Zakres czasowy analizy badań to okres po 2004 roku. Studia przypadków dotyczą lat 2007–2024 r. Zakres przestrzenny w obszarze badań literaturowych jest szeroki, światowy. W zakresie analizowanych przykładów partycypacyjnych są to analizy z inicjatyw europejskich, w tym polskie. Wdrożenia dotyczą przykładów z Polski, w których Autorka brała czynny udział.

Autorka stawia trzy tezy badawcze, które, w uproszczeniu, podnoszą znaczenie partycypacji jako narzędzia pozwalającego na wprowadzenie zrównoważonych rozwiązań w zakresie BZI w gminach. Rozwiązania te są bardziej akceptowalne społecznie i lepiej odpowiadają na wyzwania kryzysu (teza 1). Partycypacja społeczna ułatwia systemowe wprowadzenie BZI (teza 2) i zwiększają wiedzę mieszkańców w przedmiotowym zakresie (teza 3).

Oceniając cel i tezy pracy, problematyka partycypacji społecznej, oraz możliwości jej wykorzystania w procesie planowania jest wciąż w Polsce niewystarczająca. W kwestii wdrażania działań proklimatycznych obszar prowadzonych badań dodatkowo się zawęża. Stąd wybór celu badań Autorki należy uznać za ważny i słuszny. *Nota bene* nadmienić trzeba, że równoległe pracę w podobnej tematyce zaprezentowała Sylwia Widzisz–Pronobis w obronionej niedawno dysertacji doktorskiej na Politechnice

Śląskiej³. Prace te jednak nie są dla siebie konkurencyjne, prezentują równoległe inne wątki i inne doświadczenia partycypacyjne Auterek. Pokazują potrzebę pogłębiania badań w temacie.

5. Wskazanie oraz ocena zastosowanych metod badawczych

W pracy wykorzystane zostały następujące metody badawcze: badania literaturowe, studia przypadków (tj. analiza procesów partycypacyjnych), wywiad, eksperymenty i obserwacje.

W odniesieniu do zastosowanych metod i ich prezentacji, pewne niedobory dotyczą braku ocen ilościowych. Szkoda, że nie opublikowano bardziej szczegółowych wyników badań ankietowych w zakresie np. oceny odbioru społecznego przeprowadzonych działań, które zapewne były częścią realizacji projektów finansowanych ze środków zewnętrznych. Kwestia ta dotyczy różnych etapów realizacji, gdzie Autorka pisze o sukcesie przedsięwzięcia. Żałować należy, że nie przybliżono bardziej szczegółowo wyników oceny technik partycypacyjnych przedstawionych przez uczestników programu WSPÓLNA PRZESTRZEŃ (str. 162 i dalsze, Tab. 6, 7), a także warsztatów z wykorzystaniem Formularza adaptacji (str. 190 i dalsze). Wspomniane zestawienia są bardzo interesujące, szkoda, że nie ma do nich bardziej szczegółowych parametrów. Jednocześnie recenzentka, zdaje sobie sprawę, że Dysertacja odnosząca się do tak wieloaspektowych i wieloletnich badań, musiała wprowadzać pewne skróty, uproszczenia.

Można zadać tutaj pytanie, jak wykazać utrwalenie efektów prowadzonych działań? Trwałość procesów partycypacyjnych, tak oczekiwana, jest jednak trudna do naukowej oceny. Tutaj Autorka bardzo słusznie żałuje, że program WSPÓLNA PRZESTRZEŃ nie doczekał się ewaluacji (również w tym zakresie) przez zlecniodawcę – czyli Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju. Recenzentka zastanawia się również, czy można już podsumować efekty częściowej realizacji programu „Kierunki Rozwoju i Zarządzania Terenami Zielnymi w Krakowie na lata 2019–2030”?

Zdaniem Recenzentki, poza tymi niewielkimi uwagami, zastosowane metody przynależą do właściwego aparatu badawczego w ramach dysertacji doktorskiej. Za najbardziej istotne dla wyników dysertacji należy uznać działania o charakterze eksperymentu, metody partycypacyjne, w których autorka była współautorem, pełniła funkcję ekspercką i trenerską. Projekty te realizowane były przede wszystkim przez Fundację Sendzimira, renomowaną instytucję badawczą, prowadzącą szereg działań o charakterze partycypacyjnym w zakresie zrównoważonego rozwoju w Polsce, popularyzującą i upowszechniającą ich wyniki. Realizowane przez Autorkę działania wykonywane były w ramach programów grantowych – Europejskiego Funduszu Społecznego, operatorem konkursu było Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju – co także podnosi ich wartość.

³ W odniesieniu Widzisz-Pronobis S., *Analiza narzędzi włączających społeczności do projektowania rozwiązań urbanistyczno-architektonicznych wynikających ze zmian klimatu, w tym narzędzi opartych na technologii*, praca pod kierunkiem A. Szewczenko i J. Tymkiewicz, Manuskrypt Doktorski, Politechnika Śląska, Gliwice 2023.

6. Ocena części doktorskiej dotyczącej omówienia wyników badań

Praca wprowadza szereg ciekawych wątków, będących wynikiem przeprowadzonych badań. Szczególnie wartościowy, zdaniem Recenzentki, fragment pracy stanowi dyskusja nad pozycją partycypacji społecznej w ramach Ustawy o Planowaniu Przestrzennym (2023) i innych propozycji legislacyjnych (Rozdz. III). Na uwagę zasługuje odniesienie się do zawartej w Ustawie kwestii zwiększenia roli partycypacji społecznej, w tym zwiększenia ilości technik partycypacyjnych. Umożliwienie działań pozwalających na kontakt z planistami na terenie objętym planowaniem oraz formy konsultacji zbierające opinie społeczne. W odniesieniu do działań proklimatycznych Autorka włącza również w dyskusję kwestię możliwości zarządzania nimi poprzez Miejskowe Plany Adaptacji (MPA). MPA do zmian klimatu mogą mieć bezpośrednie przełożenie na dokumenty przestrzenne. Wątki dotyczące dyskusji wokół możliwości wykorzystania i tworzenia instrumentów w zakresie planowania przestrzennego wobec zmian klimatu – to zdecydowanie wartościowa część opracowania.

Za bardzo interesujący element pracy można również uznać analizę budżetu obywatelskiego, jako narzędzia w którym mieszkańcy często uwzględniają działania „na zewnątrz”, na terenach zielonych i rekreacyjnych.

Pewien niedosyt pozostawia omówienie części wyników realizacji projektu WSPÓLNA PRZESTRZEŃ – przedstawione w formie wynikowego grafu i dalszych ilustracji z niewielkim komentarzem (str. 155 i dalsze). Można również wyrazić żal, że tylko skrótowo omówiono zaproponowane w programie techniki partycypacyjne. Wiele z nich jest mało upowszechniona – w tym np. gra w miejsce, czy piramida VISIS. Autorka samodzielnie oceniła natomiast możliwości stosowania metod partycypacyjnych w odniesieniu do faz cyklu projektu, co wydaje się bardzo cenne dla ew. upowszechniania tych działań w przyszłości.

Program WSPÓLNA PRZESTRZEŃ przyniósł również wdrożenia BZI w postaci implementacji części zapisów do dokumentów planistycznych, co szczegółowo opisała Autorka w odniesieniu do gminy Malczyce i Woźniki i podsumowała we wnioskach. Działania te wydają się niezwykle potrzebne, w sytuacjach konfliktowych umożliwiają lokalnej społeczności poprawę niekorzystnych działań – np. poprzez wprowadzenie zieleni izolacyjnej pomiędzy zabudową mieszkaniową a planowaną inwestycją usługowo-przemysłową – o czym m.in. wspomina Autorka.

W podsumowaniu i finalnych wnioskach Autorka mówi o tym, że kryzys można potraktować jako szansę, która pozwoli zmieniać obszary miejskie, właśnie przy udziale partycypacji społecznej, tym bardziej jeśli będzie ona systemowa. Zakładany przez nią cel został zrealizowany, a wskazane tezy zweryfikowane. Autorka zauważa, że jednym z najważniejszych wniosków jest potrzeba integracji różnych sektorów – kierując rozwiązania w stronę działań systemowych – opartych na dialogu i współpracy między administracją, projektami, ekspertami, społecznością lokalną. Procesy, które opisuje mogą służyć budowaniu lokalnej wspólnoty, jednocześnie edukując zaangażowanych mieszkańców. Wyniki mogą zależeć od ekspertów, umiejętności facylitatorów. Autorka wskazuje również dalsze kierunki badań, w tym rozwiązania BZI na terenach wiejskich i dalsze doskonalenie metod partycypacji społecznej.

7. Informacje dotyczące praktycznego zastosowania uzyskanych wyników badań

Poddany recenzji doktorat jest doktoratem wdrożeniowym, realizowanym przez Autorkę w ramach Fundacji Sendzimira. Autorski model partycypacyjny w zakresie programu WSPÓLNA PRZESTRZEŃ jest modelem etapowym, uwzględnia wpływu uczestników na wybór kierunków. Pierwszą jego częścią były tzw. Indywidualne Plany Konsultacji (IKP). Wypracowane w procesie partycypacyjnym IKP stanowią indywidualne opracowanie przygotowane dla każdej z 22 gmin – uczestników (faza pierwsza). Faza druga obejmuje minimum trzy techniki konsultacji, w tym jedną internetową. Faza trzecia to program szkoleniowy dla pracowników gmin podnoszący ich kompetencje z zakresu partycypacji społecznej, wykorzystania systemów GIS, adaptacji i mitygacji, zastosowaniu BZl, kompetencji miękkich do komunikowania się z interesariuszami i w zespole. W ramach programu WSPÓLNA PRZESTRZEŃ wypracowany został szereg materiałów edukacyjnych, ulotki, broszura „Czas na wodę”, plansze i plakaty, a także przygotowano webinaria – ze współudziałem Autorki.

Główne wdrożenia Autorki obejmują – Scenariusz jednodniowego warsztatu dotyczącego BZl wraz z wprowadzaniem jak go przeprowadzić i Formularz adaptacji służący do analizy i tworzenia przestrzeni przystosowanych do zmian klimatu. Narzędzia wdrożeniowe były testowane i dostosowywane w trakcie realizacji programu. Sam scenariusz testowany był przez 16 miesięcy. Wypracowane narzędzia są również wynikiem wieloletniej praktyki i doświadczeń Autorki, w tym wyniesionych z kursu „Challenges of Sustainable Development” prowadzonego od końca lat 90-tych przez Jana Sendzimira, Charlesa Kiberta i Giselę Bosch. Działania partycypacyjne wymagają pewnego doświadczenia. Rodzą pytanie, czy można je prowadzić samemu i czy narzędzia zaproponowane przez Autorkę będą dla mniej doświadczonych prowadzących wystarczające. To rodzi pretekst do dalszych badań. Wartościowym narzędziem do samooceny jest także zaproponowany przez Autorkę Formularz adaptacji, który dzięki załączonemu słownikowi może być stosowany również samodzielnie. Jest to narzędzie stosunkowo proste, zwraca uwagę na istotne elementy oceny otoczenia ze względu na BZl.

8. Informacja o ewentualnych nieprawidłowościach

W pracy nie zauważono nieprawidłowości. Wspomniane w niniejszej recenzji nieliczne uwagi mają na celu rozwinięcie dyskusji nad generalnie poprawnie opracowaną merytorycznie i badawczo problematyką.

9. Oryginalność rozwiązania problemu naukowego

Praca dotyczy badań nad partycypacją umożliwiającą wdrażanie rozwiązań BZl. Wciąż jest to obszar bardzo powoli zapelniającej się luki badawczej. Partycypacja tymczasem wkracza w zupełnie nowym ujęciu, jako główny element najważniejszego dokumentu planistycznego, jakim jest w Polsce Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (2023).

Ta praca nie powstałaby w jej obecnym kształcie, gdyby nie znaczące doświadczenie mgr Agnieszki Czachowskiej w zakresie partycypacji społecznej, realizowane w latach 2007–2024. Doświadczenie zdobywała w Fundacji Sendzimira, która od prawie 30 lat wdraża działania związane ze zrównoważonym rozwojem w Polsce i jest na pewno jednym z ważniejszych źródeł tak opracowań popularyzujących, jak i naukowych – szeroko cytowanych w środowisku naukowym, nie tylko w Polsce.

Podjęcie, które kreśli Autorka, jest bardzo szerokie. Systemowość rozpięta została pomiędzy aktami ustawodawczymi, programami wdrożeniowymi z ich odzwierciedleniem w lokalnych instrumentach planistycznych, aż po niewielkie wdrożenia na miejscu (jak ogrody deszczowe czy kieszonkowe), których popularność dzięki m.in. Fundacji Sendzimira w Polsce rośnie.

Realizacja procesów planowania z wykorzystaniem procesów partycypacyjnych to niewątpliwie właściwy kierunek działań. Przyczyniając się, jak słusznie zauważa Autorka, do edukacji w zakresie działań proklimatycznych, ale również do akceptacji i utrwalania wypracowanych rozwiązań.

Należy mieć nadzieję, że zaproponowane przez Autorkę narzędzia wdrożeniowe, upowszechniane przez Fundację Sendzimira, staną się istotnym elementem promującym BZ i jej rozwiązania w środowisku miejskim, w tym mniejszych gmin.

10. Wnioski końcowe

Recenzentka stwierdza, że przedstawiona do recenzji rozprawa doktorska mgr inż. arch. Agnieszki Czachowskiej pt.: „Pogłębiona partycypacja społeczna w systemowym kształtowaniu błękitno-zielonej infrastruktury miejskiej” – spełnia wymogi ustawowe, zgodne z obowiązującymi aktami prawnymi w szkolnictwie wyższym na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

Recenzowana praca doktorska zgodna jest ze standardami pracy doktorskiej w naukach inżyniersko-technicznych, dyscyplinie naukowej – architektura i urbanistyka. Autorka wykazała się ogólną wiedzą teoretyczną w dyscyplinie, wskazała również na implikacyjny charakter swoich badań, udowadniając umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej.

Recenzent wnioskuje o przyjęcie rozprawy doktorskiej do publicznej obrony

Dr hab. inż. arch. Kinga Racóń-Leja, prof. PK